

แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน
ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา*

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF THE MANAGEMENT OF
LOCAL WISDOM LEARNING RESOURCES TAI-YUANOF OF SCHOOL IN
SIKHIO MUNICIPALITY, SIKHIO DISTRICT, NAKHON RATCHASIMA
PROVINCE

ณัฏพภา สุริยะ¹ และ นัสชนะ สังข์ช้าง²

Natpapa Suriya¹ and Natchana Sangchang²

¹วิทยาลัยนครราชสีมา

¹Nakronratchasima College, Thailand

²วิทยาลัยนครราชสีมา

²Nakronratchasima College, Thailand

Corresponding author E-mail: Natta2910@nmc.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานกับเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ
1) ศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนของสถานศึกษาในเขตเทศบาล
เมืองสีคิ้ว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา และ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นไท-ยวนของสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา แบ่งการวิจัย
ออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นไท-ยวนของสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา และขั้นตอนที่
2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนของสถานศึกษาใน
เขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและ
ข้าราชการครู จำนวน 53 คน และตัวแทนจากชุมชนไท-ยวน จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูล

* Received 16 September 2024; Revised 27 September 2024; Accepted 23 December 2024

เชิงคุณภาพ ทำการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลรับผิดชอบการใช้แหล่งเรียนรู้จำนวน 2 คน และตัวแทนจากชุมชนไท-ยวน จำนวน 3 คน และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลการวิเคราะห์จำแนกข้อความที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและนำเสนอในรูปของความเรียงเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1) ขั้นตอนที่ 1 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา พบว่า โรงเรียนทั้ง 2 แห่งที่ทำการวิจัยมีการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน โดยการบรรจุเป็นหลักสูตรท้องถิ่น และบูรณาการกับแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ผลการศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาตามวงจร PDCA พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.10$) รองลงมาคือ การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.10$) และ การกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.92$) ตามลำดับ

2) ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน ในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ผลจากการศึกษาสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน ได้ดังนี้

ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อหาความต้องการที่แท้จริงของการเรียนรู้ และเกิดความตระหนักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรนำผลการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มมานำเสนอถึงวิธีการบูรณาการเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการบูรณาการการเรียนการสอนให้อาจารย์ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ไปปรับใช้เพิ่มเติม ควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน จากปราชญ์ชาวบ้านที่เป็นคนเชื้อสายไท-ยวน ที่ยังคงวัฒนธรรมไท-ยวนทั้งการพูด การแต่งกาย และเรื่องอาหาร โดยการร่วมปฏิบัติจริงทั้งทางด้านการทอผ้า การทำอาหาร หรือภาษาท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริงและเป็นความรู้ที่จะติดตัวผู้เรียนไปตลอด ควรมีการติดตามการเรียนรู้ว่านักเรียนได้นำไปใช้ให้เกิดผลอย่างไรต่อการดำเนินชีวิตหรือนำไปต่อยอดอย่างไรบ้าง

การพัฒนาและปรับปรุงการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้มีคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน ควรมีการบันทึกวิธีการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เพื่อไม่ให้เกิดการเรียนรู้สูญหายไปกับบุคคล

คำสำคัญ : การบริหารแหล่งเรียนรู้, ภูมิปัญญาท้องถิ่น, ไท-ยวน

Abstract

This research was a combination of qualitative and quantitative research. The objectives of this research were 1) to study the status of the administration of Tai Yuan local wisdom learning resources of educational institutions in Sikhio Municipality, Sikhio District, Nakhon Ratchasima Province, and 2) to develop the guidelines for the administration of Tai Yuan local wisdom learning resources of educational institutions in Sikhio Municipality, Sikhio District, Nakhon Ratchasima Province. The research was divided into 2 steps: Step 1: to study the status of the administration of Tai Yuan local wisdom learning resources of educational institutions in Sikhio Municipality, Sikhio District, Nakhon Ratchasima Province; and Step 2: to study the guidelines for the administration of Tai Yuan local wisdom learning resources of educational institutions in Sikhio Municipality, Sikhio District, Nakhon Ratchasima Province. The population used in the study was 53 executives and teachers and 3 representatives from the Tai Yuan community. The research instruments were semi-structured interviews and 5-point scale questionnaires. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. Qualitative data analysis Two teachers in charge of learning resource use and three representatives from the Tai Yuan community were interviewed. Content analysis was used to summarize the analysis results and classify similar texts and present them in an essay format to answer the research objectives. The research results found that:

1) Step 1: The learning resource management conditions of educational institutions in Sikhio Municipality, Sikhio District, Nakhon Ratchasima Province, found that both schools under study used learning resource management of Tai Yuan local wisdom by including it in the local curriculum and integrating it with each of the 8 learning subject groups. The results of the study of the learning resource management conditions of educational institutions according to the PDCA cycle found that overall, the results were at a high level ($\bar{x} = 3.84$). The aspect with the highest average value was planning for learning resource use ($\bar{x} = 4.10$), followed by implementation of learning resource use ($\bar{x} = 4.10$), and supervision, monitoring, inspection, and evaluation of learning resource use ($\bar{x} = 3.92$), respectively.

2) Step 2: Study of guidelines for developing the management of learning resource management of Tai Yuan local wisdom In Sikhio Municipality, Sikhio District, Nakhon Ratchasima Province, the results of the study can summarize the development guidelines for local wisdom learning resources of the Tai Yuan people as follows:

- In terms of planning the use of learning resources, learners should participate in planning and evaluating the use of local wisdom learning resources to find the real needs of learning and to create awareness and pride in their own locality.

- In implementing the use of learning resources, the results of integrating local wisdom of the Tai Yuan people in each learning group should be presented to the integration method in order to exchange knowledge on the integration process of teaching and learning for teachers in each learning group to further apply. There should be the transfer of knowledge on local wisdom of the Tai Yuan people from local scholars who are Tai Yuan descent who still maintain the Tai Yuan culture in speaking, dressing, and food by participating in real practices in weaving, cooking, or local language, allowing learners to truly

learn and be knowledge that will stay with them throughout their lives. There should be a follow-up on learning to see how students have applied it to their lives or how they have developed it further.

- In developing and improving the use of learning resources, there should be a manual for using local wisdom learning resources of the Tai Yuan people. There should be a record of how to use the Tai Yuan local wisdom learning resources in writing or in various electronic formats to prevent the learning from being lost with the individual

Keywords : Management of Learning Resources, Local Wisdom, Tai-Yuan

บทนำ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ได้วิเคราะห์ สถานการณ์และแนวโน้มของสังคมไทย ในด้านคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยว่ามี คุณภาพค่อนข้างต่ำ เป็นเพราะระบบการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่ยังเน้นท่องจำในตำรา ไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังเช่น แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ประจำท้องถิ่นนอกจากนี้ผลการพัฒนาการศึกษาไทยในช่วงปีพ.ศ. 2552-2559 ยังสะท้อนถึงการบริหารจัดการของสถานศึกษาในด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนซึ่งพบว่า ด้านของจิตสำนึก และความรัก ความภาคภูมิใจ ในท้องถิ่นนั้นยังต้องปรับปรุง สืบเนื่องจากการศึกษาไม่สามารถทำลายกับดักประเทศกำลังพัฒนา ที่มีความอ่อนไหวและไม่มีความเข้มแข็งทางด้านสังคม ส่งผลให้เยาวชนรับเอาวัฒนธรรมที่เข้ามาใหม่ ได้โดยง่าย และขาดภูมิคุ้มกันที่ดี ทั้งที่มีการลงทุนด้านศึกษามากกว่าหลายประเทศ จึงสามารถ วิเคราะห์ได้ว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ (เกษมาพร ทองเอื้อ, 2564)

สอดคล้องกับแนวคิดของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่ให้ความสำคัญต่อด้านของจิตสำนึก และความรัก ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รักในท้องถิ่น ได้กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education , DOE Thailand) โดยมีค่านิยมร่วม ได้แก่ ความเพียรอันบริสุทธิ์ ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย

ความเท่าเทียมเสมอภาค มีคุณธรรมที่เป็นลักษณะนิสัยและคุณธรรมพื้นฐานที่เป็นความดีงาม คุณลักษณะที่คาดหวัง หลังสำเร็จการศึกษาแต่ละระดับ ได้แก่ ผู้เรียนรู้เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (Competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักษ์และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพบนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นผู้มีความรักชาติรักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียม และความเสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

ชุมชนไท-ยวนในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เป็นชุมชนดั้งเดิมที่ยังคงรักษาอัตลักษณ์ความเป็นไท-ยวน ทั้งด้านภาษา วัฒนธรรม โดยเฉพาะการทอผ้าซึ่งเป็นมรดกตกทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาอย่างยาวนาน นอกจากนี้คนไท-ยวนในอำเภอสีค้วยังคงรวมกลุ่มทำกิจกรรมเพื่อรักษาสืบทอดวัฒนธรรมของตน ร่วมกันเป็นแหล่งอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อดำเนินกิจกรรมให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ ศึกษาประวัติศาสตร์ ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือชาวไท-ยวน ให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว (ภีรพรพร พลิวจันทิก, 2561) แต่ในปัจจุบันมีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาส่งผลให้วัฒนธรรมและอาชีพการทอผ้าทอไท-ยวน อาจจะถูกนำมาใช้ในชีวิตประจำวันลดน้อยลงหรืออาจจะเลือนหายไปในอนาคต ชุมชนไท-ยวนในพื้นที่บ้านโนนกุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มชุมชนไท-ยวนดั้งเดิมในเขตอำเภอสีคิ้วจึงหันมาอนุรักษ์วัฒนธรรมและอาชีพของตนเองเพื่อมิให้สูญหายไปจากชุมชน โดยการมีจัดการเรียนการสอนการทอผ้าในโรงเรียนชุมชนหรือศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้วยวิธีการใดๆ ก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ดีที่บุคคลในชุมชนเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและอาชีพท้องถิ่นมากขึ้น (เพ็ญดาว สภาทอง และคณะ, 2559) การที่โรงเรียนต่างๆ ในเขตพื้นที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการนำไปใช้ในการจัดการศึกษา ก็จะสามารถเป็นจุดศูนย์รวมข้อมูลที่พร้อมจะเผยแพร่และกระจายไปยังประชาชนได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น การทอผ้าไท-ยวน รวมทั้งวัฒนธรรมด้านอื่นๆของกลุ่มชุมชนไท-ยวน ก็จะถูกอนุรักษ์ไว้ได้อย่างยั่งยืนตามวิธีที่โรงเรียนได้ดำเนินการ โดยการให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มพลังการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้มากขึ้น และการที่นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรม

ต่างๆ โดยเฉพาะการทอผ้าพื้นเมือง นักเรียนก็จะเกิดทักษะจากการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการตอบสนองนโยบายของภาครัฐเรื่อง Soft Power ที่มีเป้าหมายยกระดับทักษะคนไทยเข้าสู่แรงงานทักษะขั้นสูงและแรงงานสร้างสรรค์ ซึ่งจะสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น และเป็นการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยได้อย่างยั่งยืนได้อีก

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เกิดคุณภาพนั้นเป็นหน้าที่ของทุกคนในโรงเรียนทั้งผู้บริหารและครูที่ต้องร่วมมือกันในการดำเนินงานให้เป็นไปตามกระบวนการคุณภาพ แต่การใช้แหล่งเรียนรู้ไท-ยวน ในอำเภอสีคิ้วยังมีการวางแผนการใช้งานที่ยังไม่ครอบคลุม โรงเรียนขาดความต่อเนื่องในการใช้แหล่งเรียนรู้ไท-ยวน ทำให้ขาดการติดตามและประเมินผลในการดำเนินงาน (สุธัญญา สิทธิกุลเกียรติ, 2567) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนของสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมือง อ.สีคิ้ว จ. นครราชสีมา โดยใช้หลักการวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อให้การใช้งานแหล่งเรียนรู้ไท-ยวน เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในท้องถิ่นและเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอันทรงคุณค่ามิให้เลือนหายไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนของสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมือง อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนของสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมือง อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำการศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ตามแนวทางของวงจรเดมมิง Deming (อ้างถึงใน สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2542) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ 2) การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ 3) การ

กำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ 4) การพัฒนาและปรับปรุงการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยดำเนินการดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูโรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลสีคิ้ว และตำบลมิตรภาพ จำนวน 2 โรงเรียน เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่อยู่ในแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไท-ยวน ได้แก่ โรงเรียนสีคิ้วสวัสดิ์ผดุงวิทยา และโรงเรียนบ้านโนนกลุ่มมิตรภาพที่ 210 จำนวน 140 คน สุ่มตัวอย่างโดยตารางเครื่องสุ่มอร์แกน ได้จำนวนตัวอย่าง 103 คน ได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 80.58 และสัมภาษณ์ทำการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลรับผิดชอบการใช้แหล่งเรียนรู้จำนวน 2 คน และตัวแทนจากชุมชนไท-ยวน จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน จากผู้บริหารและข้าราชการครู เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ 2) การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ 3) การกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ 4) การพัฒนาและปรับปรุงการใช้แหล่งเรียนรู้ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างทำการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลรับผิดชอบการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน จำนวน 2 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 11)

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ได้ทำการรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในรูปความเรียง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1 ในการศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านไท-ยวน ในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องถึงการดำเนินการเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน ของชุมชนในปัจจุบัน และสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา โดยดำเนินการดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

อาจารย์ผู้ดูแลรับผิดชอบการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาจำนวน 2 คน ได้แก่ อาจารย์ศรัณญา นาคาเริงฤทธิ์ และอาจารย์กนกกาญจน์ ผาสุนิตย์

- ตัวแทนจากชุมชนไท-ยวน โดยทำการสัมภาษณ์ถึงแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านไท-ยวน ตัวแทนชุมชนทำการเลือกตัวแทนชุมชนจากบุคคลที่เป็นแกนนำกลุ่ม หรือเป็นผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมต่างๆ ได้แก่

คนที่ 1 แม่ปราณีต วรวงสานนท์ ซึ่งเป็นครูผู้สืบทอดภูมิปัญญาหัตถกรรมผ้าทอไทยวนครูศิลป์ของแผ่นดิน ประจำปี 2560 ที่ยังคงสืบสานงานหัตถกรรมผ้าไทยวนให้คงอยู่จนถึงปัจจุบัน

คนที่ 2 คุณสุธัญญา สิทธิกุลเกียรติย์ ผู้ดูแลและผู้ประสานงาน ศูนย์วัฒนธรรมไท-ยวน บ้านยวนนครจันทิก ตั้งอยู่ ณ วัดใหญ่ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

คนที่ 3 คุณนฤมล ศิริเมธาวิ ผู้นำกลุ่มชุมชนไท-ยวนบ้านกลาง อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างถึงแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ องค์ความรู้ของชุมชนไท-ยวน การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน การให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งที่โรงเรียนควรปฏิบัติหรือดำเนินการในการใช้แหล่งเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน ในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลการวิเคราะห์จำแนกข้อความที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและนำเสนอในรูปของความเรียงเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนของสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมือง อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

ข้อมูลจากแบบสอบถามถึงสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนของสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมือง อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา โดยแบบสอบถาม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนของสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมือง อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้	4.10	0.57	มาก
2. ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้	4.00	0.52	มาก
ด้านการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้	3.92	0.53	มาก
ด้านการพัฒนาและปรับปรุงการใช้แหล่งเรียนรู้	3.34	0.43	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.84	0.45	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนของสถานศึกษา ในเขตเทศบาลเมือง อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) โดยด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.10$) รองลงมาคือด้าน การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.00$) และ การกำกับ ติดตาม ดูแล

ตรวจสอบและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.92$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การพัฒนาและปรับปรุงการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.34$)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนบ้านโนนกลุ่มมิตรภาพที่ 210 มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวน ในการจัดการเรียนรู้บรรจุเป็นหลักสูตรท้องถิ่นให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 โดยใช้สถานที่ภายในโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียน ภายในแหล่งเรียนรู้ มีอุปกรณ์การทอผ้าที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยได้รับความร่วมมือจากแม่ปรางจิต วรวงสานนท์ ครูผู้สืบทอดภูมิปัญญาหัตถกรรมผ้าทอไทยวนครูศิลป์ของแผ่นดิน ประจำปี 2560 ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการทอผ้าแก่นักเรียนมาเป็นระยะเวลาหลายปี จากการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนหลายคนมีความชื่นชอบกับกิจกรรมการทอผ้า ได้รับความรู้เบื้องต้นในการทอผ้า แต่ด้วยปัญหาเรื่องอุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ที่มีจำกัดจึงไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึงทุกคน นอกจากนี้จากการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านโนนกลุ่มมิตรภาพที่ 210 โรงเรียนยังขาดการประเมินและติดตามการนำผลการเรียนรู้ไปใช้อย่างเป็นระบบที่ชัดเจน

โรงเรียนสีคิ้วสวัสดิ์ผดุงวิทยา เคยมีการบรรจุรายวิชาการทอผ้าไท-ยวนในรายวิชาเรียน แต่ปัจจุบันมีการยกเลิกรายวิชา แต่นำไปใช้ในลักษณะการบูรณาการกับแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม เนื่องจากประสบปัญหาด้านงบประมาณและสถานที่จึงปรับเปลี่ยนมาเป็นการนำไปบูรณาการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า บางรายวิชามีการสื่อสารโดยใช้ภาษาท้องถิ่น ทั้งภาษาโคราช และภาษาไท-ยวน ด้านภาษาไท-ยวนครูผู้สอนไม่มีความชำนาญ การสอนจึงเป็นเพียงการแนะนำให้รู้จักกับภาษาท้องถิ่นแต่ยังไม่ลงรายละเอียดถึงขั้นตอนการสื่อสารด้านการพูด และมีการนำนักเรียนไปจัดการเรียนรู้ที่แหล่งเรียนรู้ ณ ศูนย์วัฒนธรรม ไท-ยวน บ้านยวนนครจันทิก ตั้งอยู่ ณ วัดใหญ่ อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ปัญหาของการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างขาดการประเมินและติดตามการนำผลการเรียนรู้ไปใช้อย่างเป็นระบบที่ชัดเจนเช่นกัน

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน ในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

ผลจากการศึกษาสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน ได้ดังนี้

ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อหาความต้องการที่แท้จริงของการเรียนรู้ และเกิดความตระหนักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรนำผลการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มมานำเสนอถึงวิธีการบูรณาการเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการบูรณาการการเรียนการสอนให้อาจารย์ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ไปปรับใช้เพิ่มเติม ควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน จากปราชญ์ชาวบ้านที่เป็นคนเชื้อสายไท-ยวน ที่ยังคงวัฒนธรรมไท-ยวนทั้งการพูด การแต่งกาย และเรื่องอาหาร โดยการร่วมปฏิบัติจริงทั้งทางด้านการทอผ้า การทำอาหาร หรือภาษาท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริงและเป็นความรู้ที่จะติดตัวผู้เรียนไปตลอด ควรมีการติดตามการเรียนรู้ว่านักเรียนได้นำไปใช้ให้เกิดผลอย่างไรต่อการดำเนินชีวิตหรือนำไปต่อยอดอย่างไรบ้าง

การพัฒนาและปรับปรุงการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้มีคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน ควรมีการบันทึกวิธีการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เพื่อไม่ให้เกิดการเรียนรู้สูญหายไปกับบุคคล

อภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนของสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมือง อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา พบว่าโดยภาพอยู่ในระดับมากนั้น อาจจะเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการฟื้นฟู สืบสานและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ทุนวัฒนธรรมอาหารไท-ยวนเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะและเศรษฐกิจชุมชนเชิงสร้างสรรค์ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา (ธนิดา ผาติเสนะ และ จุติมา โพธิ์ชัย, 2562) ที่พบว่า นายกเทศมนตรีเมืองสีคิ้ว คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนสีคิ้วสวัสดิ์ผดุงวิทยามีความยินดี สนับสนุนการฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยวน ประกอบกับจากการสัมภาษณ์พบว่าครูผู้ดูแลรับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน เป็นลูกหลานเชื้อสายไท-ยวน จึงมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของไท-ยวน จึงมีแนวคิดและแรงผลักดันในการรักษาวัฒนธรรมไท-ยวนในรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน (ศรัณญา นาคาเริงฤทธิ์ และ กนกกาญจน์ ผาสุก

นิตย, 2567) สอดคล้องกับการศึกษาของวราภรณ์ เชิดชูและคณะ (2563) ที่พบว่า การสร้างอัตลักษณ์ที่ชัดเจนให้กับชุมชนส่งผลต่อทัศนคติ ความเชื่อ ความภาคภูมิใจให้คนในชุมชนได้ตระหนักถึงควมมีคุณค่าที่เหล่าบรรพชนได้สร้างหลอมรวมกันโดยถ่ายทอดผ่านภูมิปัญญาและทุนทางวัฒนธรรมที่มีในชุมชน และการได้รับถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนจากปราชญ์ชาวบ้านโดยการร่วมปฏิบัติจริงทั้งทางด้านการทอผ้า การทำอาหาร หรือภาษาท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริงและเป็นความรู้ที่จะติดตัวผู้เรียนไปตลอด สอดคล้องกับการศึกษาของ เพ็ญดาว สภาทอง และคณะ (2559) ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีอาจารย์ สุธัญญา สิทธิกุลเกียรติ เป็นอาจารย์ประจำวิชาและผู้ดูแลโครงการ นักเรียนให้การตอบรับและความสนใจเป็นอย่างดีเพราะสามารถนำความรู้ที่ได้กลับไปใช้ที่บ้านได้ร้อยละ 80 ของนักเรียนนำไปใช้ปฏิบัติจริงกับทางครอบครัว นอกจากนี้ทางเทศบาลยังมีการสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ เช่น การสร้างศูนย์วัฒนธรรมไท-ยวน บ้านยวนนครจันทิก ตั้งอยู่ ณ วัดใหญ่ อ.สีคิ้ว ที่มีผู้มาศึกษางานหลายองค์กรตลอดทั้งปี (สุธัญญา สิทธิกุลเกียรติ, 2567)

แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน ในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้ว อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

ผลจากการศึกษาสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน ได้ดังนี้

ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อหาความต้องการที่แท้จริงของการเรียนรู้ และเกิดความตระหนักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ กลัณญ เพชรภรณ์ (2564) ที่กล่าวถึงแหล่งเรียนรู้ชุมชนว่า การเรียนรู้ตามความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ให้โอกาสแก่ทุก ๆ คนทั่วถึงกัน ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้จากสภาพจริง ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ รักและภูมิใจในท้องถิ่นและประเทศชาติ

การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรนำผลการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มมานำเสนอถึงวิธีการบูรณาการเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการบูรณาการการเรียนการสอนให้อาจารย์ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ไปปรับใช้เพิ่มเติม ควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน จากปราชญ์ชาวบ้านที่เป็นคนเชื้อสายไท-ยวน ที่ยังคงวัฒนธรรมไท-ยวนทั้งการพูด การแต่งกาย และเรื่องอาหาร โดย

การร่วมปฏิบัติจริงทั้งทางด้านการทอผ้า การทำอาหาร หรือภาษาท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริงและเป็นความรู้ที่จะติดตัวผู้เรียนไปตลอด สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ ส่งเสริมการเรียนรู้ (2566) มาตรา 8 ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ดำเนินการโดยจัดให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้บุคคลสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้โดยสะดวก โดยไม่มีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้หรือมีลักษณะเป็นการไม่เกื้อหนุน ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การพัฒนาและปรับปรุงการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้มีคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน ควรมีการบันทึกวิธีการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เพื่อไม่ให้เกิดการเรียนรู้สูญหายไปกับบุคคลเนื่องจากวัฒนธรรมไท-ยวน เป็นอีกหนึ่งวัฒนธรรมของไทยที่ควรค่าแก่การรักษาสืบทอดให้เป็นมรดกวัฒนธรรมเพื่ออนุชนรุ่นหลังได้นำมาศึกษาเรียนรู้สืบสานต่อไป

สรุป/ข้อเสนอแนะ

- แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา เป็นอีกหนึ่งแหล่งเรียนรู้ที่ควรค่าแก่การรักษาสืบทอดให้เป็นมรดกวัฒนธรรมเพื่อคนรุ่นหลังได้นำมาศึกษาเรียนรู้เนื่องจากเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ส่งต่อรุ่นสู่รุ่นมาอย่างยาวนาน การที่โรงเรียนได้ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ รักและภูมิใจในท้องถิ่นและประเทศชาติ และสิ่งที่เรียนรู้จะติดตัวผู้เรียนไปตลอด และควรมีการบันทึกวิธีการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เพื่อไม่ให้เกิดการเรียนรู้สูญหายไปกับบุคคล เพื่อให้การเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไท-ยวน ยังคงอยู่ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. โรงเรียนควรมีการส่งเสริมเรื่องการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องการทอผ้าให้กับนักเรียนที่มีความตั้งใจจริงให้มากขึ้นและต่อยอดถึงเรื่องการตลาด เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต

2. นอกเหนือจากการเรียนการสอนแล้ว โรงเรียนควรมีการนำเรื่องอาหารมาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้เพิ่มเติม เนื่องจากอาหารของชุมชนไท-ยวน มีความเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากท้องถิ่นอื่นๆ

3. โรงเรียนควรมีการบันทึกวิธีการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้สูญหายไปกับบุคคล ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการประเมินผลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นมา เพื่อให้ทราบว่าบรรลุความสำเร็จหรือไม่

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไท-ยวนเพิ่มเติมในมิติอื่นๆ เพื่อส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอีกแห่งหนึ่งอย่างยั่งยืน

ควรมีการศึกษาแนวทางการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดนครราชสีมาในการเป็นแหล่งเรียนของสถานศึกษาอื่นๆ ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นอันทรงคุณค่าต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กนกกาญจน์ ผาสุกนิตย์. (17 กรกฎาคม 2567). การใช้แหล่งเรียนรู้และแนวทางการพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา. (ฉันทภาสุริยะ)

กัลยาณี เพชรธารณ์. (2564). การบูรณาการสื่อและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน. เอกสารประกอบการสอนวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กษมาพร ทองเอื้อ. (2563). การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้. (2566). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 140 ตอนที่ 20 ก หน้า 60 (19 มีนาคม 2566).
- เพ็ญดาว สภาทอง, ภัทรวรรณ จีรพัฒน์ธนธร และปานเทพ ลาภเกษตร. (2559). แนวทางการสืบทอดวัฒนธรรมและอาชีพการทอผ้าทอไท-ยวนของศูนย์วิสาหกิจชุมชนทอผ้า บ้านโนนกลุ่ม อำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 31(3), 77 – 83
- ภริพรช ปลิวจันทิก. (2561). การศึกษาอัตลักษณ์วิถีชุมชนไท-ยวนสี่คิ้ว เพื่อออกแบบสื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว. ในวิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปการออกแบบมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรัณญา นาคาเรงฤทธิ์. (17 กรกฎาคม 2567). การใช้แหล่งเรียนรู้และแนวทางการพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไท-ยวน อ.สี่คิ้ว จ.นครราชสีมา. (นิตยสาร สุริยะ)
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิชย์.
- สุธัญญา สิทธิกุลเกียรติย์. (20 มกราคม 2567). การดำเนินงานและการใช้ศูนย์วัฒนธรรมไท-ยวน บ้านยวนนครจันทิก ตั้งอยู่ ณ วัดใหญ่ อ.สี่คิ้ว จ.นครราชสีมา. (นิตยสาร สุริยะ)